Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

[redacted]

Aan Minister van SZW

Datum
6 oktober 2026

nota

Brief voer verbeteren positie van arbeidsmigranten

Onze referentie
2026-[redacted]

Opgesteld door
[redacted]

Bijlage(n)
8

Aanleiding

- U heeft de Kamer toegezegd haar voor het einde van dit jaar te informeren over de voortgang van de opvolging van het rapport van het Aanjaagteam Bescherming Arbeidsmigranten en het SER-advies 'Arbeidsmigratie op waarde'. Bijgaand vindt u de conceptbrief. We adviseren deze voor het commissiedebat van 12 november te versturen.
- De SER heeft op 22 oktober een uitwerking van het SER-advies gepubliceerd. Het kabinet wordt gevraagd dit te appreciëren.
- De staf van de commissie SZW heeft een literatuuronderzoek (hierna: Kamerstaf) gedaan met hierin lessen over arbeidsmigratie uit andere landen. Naast een algemene reflectie, wenst de commissie SZW een reactie op enkele vragen.
- Daarnaast heeft u de Onderzoeksraad voor Veiligheid (OVV) in een gesprek toegezegd om in een Kamerbrief nog expliciet aandacht te geven aan hoe het kabinet de aanbevelingen uit het rapport 'Veiligheid voor arbeidsmigranten' uit 2025 opvolgt.
- Op 13 en 27 oktober is ambtelijk een gesprek met u geweest over arbeidsmigratie, waarbij u richting heeft gegeven voor de opzet van de brief.

Geadviseerd besluit

- Bent u akkoord om de brief naar de Tweede Kamer te sturen?

Kernpunten

- In de brief gaan we in op de brede inzet van het kabinet op arbeidsmigratie, langs de pijlers:
    - Het verminderen van laagbetaalde arbeidsmigratie en het benutten van arbeidspotentieel
    - Gerichte arbeidsmigratie
    - Aanpak van misstanden en versterking van de positie van arbeidsmigranten.
- Vervolgens gaan we uitgebreider in op de aanpak om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren. Daarbij gaan we in op de thema's werk, registratie, huisvesting, dakloosheid, zorg, toezicht en handhaving, informatievoorziening, toegang tot recht en de Nederlandse taal. Hierbij gaan we ook in op het OVV-rapport.

- In deze brief staan geen nieuwe beleidsvoornemens. Wel is de aanpak aangescherpt met acties binnen het bestaande beleid na werksessies van het Interdepartementaal Projectteam Arbeidsmigranten (IPA) met betrokken partijen. Zo benoemen we in de brief dat de minister van VRO onderzoekt hoe gemeenten beter gebruik kunnen maken van de kennis over de toepassing van huurwetgeving, zodat gemeenten effectiever kunnen toezien op huisvesting van arbeidsmigranten.
- We benoemen tot slot dat we de komende tijd in gesprek gaan met experts, organisaties uit het veld en arbeidsmigranten. Daarbij kijken we ook naar het beleid in andere landen, zowel binnen als buiten de EU, en betrekken we de geleerde lessen uit eerdere rapporten, zoals die uit het rapport van de Kamerstaf.
- Alle maatregelen en acties om de positie van arbeidsmigranten te verbeteren zijn in een overzicht gezet. Zie hiervoor bijlage 1.
- Een overzicht met de opvolging van de SER-aanbevelingen zijn opgenomen in bijlage 2.

Registratie

- In het gesprek dat er ambtelijk met u was op 13 oktober heeft u aangegeven extra in te willen zetten op registratie.
- Op dit moment zetten we in op een breed pakket aan maatregelen, waarbij we de verantwoordelijkheid van de werkgever vergroten (met een zorgplicht voor uitleners), inzetten op bewustwording en ondersteuning voor arbeidsmigranten en de dienstverlening van gemeenten versterken.
- Samen met BZK (verantwoordelijk voor de Wet BRP) en betrokken partijen is vorige maand samen gezeten wat we extra hierop kunnen doen binnen de huidige financiële mogelijkheden. Dit zit met name op het versnellen van het delen en implementeren van goede voorbeelden bij gemeenten. Dit is opgenomen in de brief.
- Vorig jaar is door de Nederlandse Vereniging van Burgerzaken en de VNG onderzoek gedaan naar wat extra mogelijk is. Zij kwamen uit op extra toezicht en handhaving (€ 55 miljoen p.j.), het aanstellen van personeel om afspraken met werkgevers te maken (€ 10 miljoen p.j.) en extra digitale hulpmiddelen te ontwikkelen (€ 5 miljoen euro p.j. De middelen hiervoor zijn niet beschikbaar gesteld.
- NB De problemen op registratie hangen nauw samen met een gebrek aan goede huisvesting (waar personen zich kunnen inschrijven) en flex-arbeid (waardoor er veel verhuizingen zijn die niet worden doorgegeven). Interventies hierop worden het meest succesvol geacht.

OVV-rapport

- Het OVV-rapport laat zien dat de veiligheid van arbeidsmigranten in Nederland onder druk staat. In de brief benoemen we dat het kabinet het rapport en de bevindingen serieus neemt. We zetten ons in om misstanden te voorkomen en daadkrachtig aan te pakken.
- In de brief gaan we in op hoe we opvolging geven aan de belangrijke onderwerpen uit het rapport, zoals het tegengaan van arbeidsongevallen en de toegang tot de arbozorg en belangenbehartiging verbeteren.
- Daarbij kondigen we in de brief aan dat we in gesprek gaan met werkgevers om te bespreken wat verder nodig is om de werk gerelateerde gezondheid en veiligheid van arbeidsmigranten te beschermen.

Uitwerking SER-advies (bijlage 3)

- In bijlage 3 is de opvolging van de uitwerking van het SER-rapport 'Arbeidsmigratie naar Waarde' uiteengezet.
- Hierin doet de SER aanbevelingen om de rechtspositie van laagbetaalde arbeidsmigranten te versterken, met name bij de nabetaling van achterstallig loon en bij onrechtmatige detachering van derdelanders. Ook gaat het in op de uitwerking van de sociale partners van een gedragscode voor goed werkgeverschap en opdrachtgeverschap bij de inzet van internationale arbeidskrachten.

Literatuuronderzoek staf commissie SZW (bijlage 4)

- In deze bijlage geven we een reactie op het literatuuronderzoek over arbeidsmigratie dat door de staf van de commissie SZW is uitgevoerd. Naast een algemene reflectie, geven we hierbij ook een reactie op enkele vragen, zoals is verzocht.
- Het onderzoek geeft een overzicht van maatregelen uit andere EU-lidstaten om grip te krijgen op arbeidsmigratie en de huisvesting van arbeidsmigranten.

Moties en toezeggingen (bijlage 5 en 6)

- Bijlage 5 biedt een overzicht met moties en toezeggingen die worden afgedaan met deze brief. Hierbij wordt onder meer de volgende motie en toezegging afgedaan:
    - De motie van het lid Patijn (PRO) vroeg het kabinet te verkennen of de NLA de bevoegdheid kan worden gegeven om een individueel uitzendverbod op te leggen. In de beantwoording wordt aangegeven dat het kabinet inzet op de reeds ingezette instrumenten op het gebied van werk en dat het nu niet evident is dat het inzetten op deze eventuele nieuwe bevoegdheid bijdraagt aan een effectieve en efficiënte aanpak van arbeidsmisstanden.
    - Daarnaast wordt separaat in bijlage 6 een reactie gegeven op het actieplan van gemeenten en provincies over arbeidsmigratie. Dit naar aanleiding van uw toezegging aan het lid Partijn (PRO) om in de voortgangsbrief een reactie mee te nemen op dit actieplan.

Toelichting

Proces

- De brief is parallel ter informatie gedeeld met de begeleidingsgroep IPA, de Regiegroep van de Stichting van de Arbeid en de DG-stuurgroep.
- De andere betrokken ministeries hebben de brief parallel voorgelegd ter goedkeuring aan uw collega-bewindspersonen.
- We willen de brief, in overleg met COM, donderdag 5 november uitsturen.

Datum
6 oktober 2026

Onze referentie
2026-

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Monitor aanpak Verbeteren positie van arbeidsmigranten	Verzenden	
2	Opvolging SER-advies	Verzenden	
3	Opvolging uitwerking SER-advies	Verzenden	
4	Reflectie literatuuronderzoek staf commissie SZW	Verzenden	
5	Toezeggingen en moties op arbeidsmigratie	Verzenden	
6	Opvolging actieplan provincies en gemeenten	Verzenden	
7	Uitwerking SER-advies	Ter informatie (niet verzenden)	
8	Literatuuronderzoek commissie SZW	Ter informatie (niet verzenden)	